

**Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чиябаш авыл җирлегенә
Советы КАРАРЫ**

2018 елның 19 марты

5№

**Әлки муниципаль районының Чиябаш
авыл җирлегендә гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртібе турында**

"Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл җирлегенә Уставы нигезендә Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл җирлегенә Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл җирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртібен яңа редакциядә (кушымта) расларга.
2. «Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл җирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртібе турында» 2017 елның 20 мартындагы 6 номерлы Чиябаш авыл җирлегенә Советы карарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Совет рәисе
Әлки муниципаль районы
Чиябаш авыл җирлегенә башлыгы

И.З.Сәмигуллин

Әлки муниципаль районы Чиябаш авыл жирлегендә гавами тыңлауларны тәртипкә салу һәм уздыру

Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл жирлегендә (алга таба - Тәртип) әлеге тәртипнең 3 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру тәртибе "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Әлки муниципаль районының Чиябашавыл жирлеге Уставы нигезендә эшләнгән.

1 нче бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья Төп төшенчәләр

Әлеге тәртиптә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

гавами тыңлаулар - Әлки муниципаль районы Чиябаш авыл жирлегендә яшәүчеләрнең муниципаль берәмлеге (алга таба - муниципаль берәмлек) жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль берәмлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча гавами фикер алышу юлы белән карарлар кабул итү процессында катнашуга хокукларын гамәлгә ашыру рәвеше, шулай ук федераль законнарда, әлеге тәртиптә беркетелгән мәсьәләләрне карау өчен;

инициатив төркем - гавами тыңлауда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданы яисә гражданны төркеме;

жәмәгатьчелек вәкиле - физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре, ул карала торган мәсьәлә турында гавами тыңлауларда фикер алышуда катнашу хокукына ия. Жәмәгатьчелек вәкилләренә жирле үзидарә органнарын яисә дәүләт хакимияте органнарын төкәдим итүче яисә алар эшчәнлегендә түләүле шартнамә нигезендә катнашучы гавами тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча кабул итүче затлар хезмәт бурычлары аркасында кермиләр;

гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, жәмәгатьчелек вәкилләре, гавами тыңлаулар экспертлары, гавами тыңлаулар үткәру буенча оештыру комитеты әгъзалары;

чыгышларга хокуклы гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, вәкилләре

әлеге тәртипнең 6 статьясында билгеләнгән срокларда гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек чыгышка үз заявкаларын оештыру комитетына тапшырган;

оештыру комитеты - муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары, муниципаль берәмлек советы депутатлары, жәмәгатьчелек вәкилләре вазыйфаи затларынан паритетлы башлангычларда төзелгән гавами тыңлаулар әзерләү һәм уздыру буенча оештыру гамәлләрен гамәлгә ашыручы коллегиаль орган;

гавами тыңлаулар эксперты - гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча махсус белемнәре булган һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан

билгелэнгән зат. Эксперт язмача рәвештә гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итә һәм аларны аргументацияләү өчен фикер алышуларда катнаша.

2 статья Гавами тыңлаулар уздыруның максатлары

Халык алдында тыңлаулар түбәндәге максатларда үткөрелә:

муниципаль берәмлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу, алар муниципаль берәмлек халкы катнашында мәжбүри төрлөдә гавами тыңлауларга чыгарыла;

халык тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгәтчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

гавами тыңлаулар нәтижәләрен әзерләү, үткөрү һәм билгеләү экспертларның ачыклык, хәбәрдарлык, ихтыярий булуы, бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 статья. Халык тыңлауларына чыгарыла торган сораулар

1. Халык тыңлаулары жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткөрелә. Гавами тыңлаулар нәтижәләре жирле үзидарә органнары өчен рекомендация характерында.

2. Халык тыңлауларына мәжбүри рәвештә түбәндәгеләр чыгарыла:

1) муниципаль берәмлек уставы проекты, шулай ук әлеге уставны норматив хокукый актларга туры китерү максатларында муниципаль берәмлек уставына Россия Федерациясе Конституциясе нигезләмәләрен, федераль законнар, конституция (устав) яисә Россия Федерациясе субъекты законнарын төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кертелү очракларыннан тыш, әлеге уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты,

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

2.1) муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе проекты;

3) муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре.

3. Әгәр һәр мәсьәлә буенча һәрьяклап һәм тулы фикер алышуга комачауламаса, берничә мәсьәлә буенча берьюлы гавами тыңлаулар уздыру рәхсәт ителә.

4. Гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү, әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы билгеләнмәгән булса, жирле бюджет акчалары исәбеннән финанслана.

5. Әлеге нигезләмәнең 3 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру төртибе муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан ук таныштыруны, муниципаль берәмлек халкының гавами тыңлауларында катнашуны, кабул ителгән карарларның дәлилленгән нигезләрен дә кертәп, гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) тәэмин итә торган башка чараларны күздә тотарга тиеш.

6. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне үлчәү кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төренә, рәхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең рәхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән

файдалануның бер төрен һәм объектларны капиталъ төзелеш объектларыннан башка төргә үзгәртү мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруның расланган кагыйдәләре булмаганда жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм (яисә) муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) норматив хокукый актларны исәпкә алып, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы нигезләмәләренә исәпкә алып үткәрелә.

4 нче статья. Гавами тыңлаулар инициаторлары

Халык тыңлаулары халык, муниципаль берәмлек советы (алга таба - Совет), муниципаль берәмлек башлыгы (алга таба - Башлык) инициативасы буенча үткәрелә.

Халык алдында тыңлаулар үткөрү буенча халыкның инициативасы 18 яшкә житкән һәм муниципаль берәмлек территориясендә кимендә 100 кеше даими яшәүче гражданныр төркемнен чыгып карарга мөмкин.

2 нче бүлек. Гавами тыңлауларны билгеләү

5 нче статья. Гавами тыңлауларны билгеләү

1. Халык яисә Совет инициативасы буенча үткәрелә торган гавами тыңлаулар Совет карары белән билгеләнә.

Глава инициативасы белән үткәрелә торган гавами тыңлаулар муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

Халык тыңлаулары Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча үткәрелә.

2. Халык алдында тыңлаулар үткөрү һәм инициативаны хуплап халыкның имзаларын жыю турында халык инициативасын күрсәтү өчен кимендә 100 кеше санында инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем) төзелә.

2.1. Инициатив төркем советка тәкъдим итә:

- гавами тыңлаулар мәсьәләләрен күрсәтеп, гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза һәм аларны үткөрү кирәклеген дәлилләү, гражданнырның инициатив төркемнен вәкаләтле вәкиле тарафыннан 1нче номерлы кушымтасы нигезендә имзаланган гариза;

- муниципаль хокукый акт проекты (гавами тыңлауларда карау өчен ул кертелгән очракта);

- муниципаль хокукый акты кабул итү кирәклеген нигезләүне үз эченә алган аңлатма, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп (гавами тыңлауларда карауға кертелгән очракта);

- финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итәчәк муниципаль хокукый актының гавами тыңлауларында карауға кертелгән очракта);

- 2 нче кушымта нигезендә гражданнырның инициатив төркемне исемлеге;

- гражданнырның инициатив төркемнен төзү турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;

- инициатив төркемнен вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, анда инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документларның исемлеге, шулай ук муниципаль хокукый акт проекты докладчыгы күрсәтелгән (муниципаль хокукый акт проекты гавами тыңлауларда карау өчен керткән очракта).

Гариза һәм беркетмәгә инициатив төркемнен рәислек итүче (инициатив төркемнен вәкаләтле вәкиле) һәм секретаре имза салырга тиеш.

2.2. Әгәр Советка әлеге статьяның 2.1 пунктчасында билгеләнгән барлык документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала.

2.3. Советка гариза һәм аңа теркәлә торган документлар кергән көннен алып 30 көн эчендә инициатив төркем тарафыннан гавами тыңлаулар уздыру инициативасын хуплаган халыкның имзалары жыелырга һәм тапшырылырга тиеш - әлеге нигезләмәнен 3 нче кушымтасы нигезендә, 18 яшкә житкән һәм муниципаль берәмлек территориясендә даими яшәүче халыкның кимендә 100 имзасы санында әлеге нигезләмәгә 3 нче кушымта нигезендә.

Имзалар гавами тыңлаулар уздыру турындагы инициативаны күрсөтү турындагы гариза биргән көннең иртәгесеннән жыелырга мөмкин. Имза кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән белешмәләр кертү рәхсәт ителми. Гражданның турында тиешле белешмәләрдә һәм аларны имза кәгазенә кертү даталарында һәм таныклау язмаларында идарәләр гражданның һәм имзалар жыючылар тарафыннан тиешенчә килештерелергә тиеш.

2.4. Совет эш төркемә тәзи һәм имзалар кәгазьләрен тапшырган көннән алып 10 көн эчендә тапшырылган белешмәләргә тикшерә.

Имзалар кәгазьләрендәге имзаларны һәм белешмәләргә тикшерү нәтижәләргә буенча имза гамәлгә яраксыз дип танылырга мөмкин. Әлегә нигезләмә нигезендә аның гамәлгә яраксызлыгы билгеләнмәгән булса, имза нәтижәле була.

Имзалар жыю төртибән бозып һәм (яисә) имзалар кәгазен рәсмиләштерү буенча жыелган имзалар гамәлгә яраксыз имзалар, ягъни имзалар белән түбәндәгеләр таныла:

- 1) имзалар жыю чорыннан тыш жыелган имзалар;
- 2) 18 яшькә житмәгән һәм даими яисә башлыча муниципаль берәмлек территориясендә яшәмәгән затлар имзалары;
- 3) имзалар кәгазенә үз имзасын үз кулы белән кую датасы күрсәтелмәгән гражданның имзалары;
- 4) имзалар кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән кертелгән белешмәләргә;
- 5) гражданның турында аларга туры килә торган белешмәләрдә һәм имза кәгазенә кертү даталарында төзөтүләр булган имзалар, әгәр бу төзөтүләр имзалар жыючылар тарафыннан махсус килештерелмәгән булса;
- 6) әлегә нигезләмәгә 3 нче кушымта таләпләренә туры килми торган имзалар кәгазендәгә барлык имзалар

Тикшерү нәтижәләргә имзалар кәгазьләрен тикшерү беркетмәсә (4 нче кушымта) белән рәсмиләштерелә.

2.5. Советның чираттагы утырышында, имзалар кәгазьләргә кергән көннән соң 15 көн эчендә гавами тыңлаулар билгеләү турында яисә гавами тыңлаулар билгеләү турында гаризаны түбәндәгә очрактарда кире кагу хақында карар кабул ителә:

- 1) гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр жирле үзидарә органнары компетенциясенә керми;
- 2) тәкъдим ителгән дәрәс имзалар саны халык алдында тыңлаулар уздыру турында халык инициативасын күрсөтү өчен житәрлек түгел.

2.6. Гавами тыңлауларны билгеләү турындагы гаризаны кире кагу, баш тартуны китереп чыгарган хокук бозуларны бетерү шарты белән, гавами тыңлауларны билгеләү өчен инициатив төркем тарафыннан документларны кабат кертүгә киртә булмый.

2.7. Гавами тыңлауларны билгеләү мәсьәләсә Муниципаль берәмлек советы тарафыннан карала.

2.8. Гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза кире кагылган очракта, Совет эш көннәрендә исәпләнә торган 5 көн эчендә гражданның инициатив төркемә вәкаләтле вәкиленә язмача мотивлаштырылган хәбәрнамә жибәрә.

3. Ачык тыңлаулар билгеләгән Совет, Башлык тиешле муниципаль актларны кабул итә, аларда сорау, сроклар, вакыт һәм аларны уздыру урыны, оештыру комитеты составы, муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуда һәм гражданның гавами тыңлауларга чыгарылуын исәпкә алу төртибә турында мәгълүмат бар.

гавами тыңлаулар үткәрү датасы - федераль законнарда, Устав һәм әлегә төртиптә башкасы билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар билгеләү турында муниципаль хокукый акт кабул ителгән көннән алып 30 көн эчендә билгеләнә.

Муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар билгеләү турында мәгълүмат гавами тыңлаулар уздырган көнгә кадәр календарь көннәрдә

исәпләнә торган 7 көн эчендә (әгәр башкасы каралмаган булса, федераль законнарда, Уставта, әлеге тәртиптә) муниципаль хокукий актны фикер алыша торган муниципаль хокукий актының кушымта проекты белән гавами тыңлауларны билгеләү турында гавами тыңлаулар билгеләнгән көнгә кадәр бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән гамәлгә ашырыла.

3 нче бүлек Гавами тыңлауларны әзерләү һәм уздыру

6 нчы статья. Гавами тыңлауларны әзерләү һәм уздыру

1. Халык тыңлаулары муниципаль берәмлек халкы өчен уңайлы вакытта уздырыла (эш көне булмаган көннәрдә 11.00 сәгатътән 18.00 сәгатъкә кадәр я эш көннәрендә, 16.00 сәгатътән башлап, 22.00 сәгатътән дә соңга калмыйча гавами тыңлаулар уздырырга тәкъдим ителә). Оештыру комитеты тыңлауларда катнашырга теләүче тыңлаулар уздырыла торган бинага тоткарлыксыз керүне тәэмин итәргә тиеш.

Гавами тыңлаулар узган көнне оештыру комитеты гавами тыңлауларда катнашучыларны теркәүне оештыра.

2. Халык тыңлауларында рәислек итүче булып оештыру комитеты рәисе тора. Утырыш гавами тыңлауларны ача, гавами тыңлауларның сорауларын (мәсьәләләрен), тыңлауларны уздыру тәртибе буенча тәкъдимнәрне игълан итә, үзен, сәркатип һәм экспертларны күрсәтә, тыңлаулар үткөрү инициаторларын күрсәтә. Оештыру комитеты сәркатибе гавами тыңлаулар протоколын алып бара.

3. Рәис итүче фикер алышу үткәрелә торган мәсьәләне игълан итә һәм гавами тыңлаулар уздыру инициаторлары тарафыннан вәкаләт бирелгән затка, экспертларга, шулай ук чыгышка хокукы булган гавами тыңлауларда катнашучыларга сүз бирә. Чыгышларның чираты оештыру комитеты тарафыннан теркәлгән гаризалар бирүнең чираты белән билгеләнә.

4. Тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән экспертлар да, үз тәкъдимнәрен төшерергә һәм (яисә) гавами тыңлауларда башка катнашучылар күрсәткән тәкъдимнәргә кушылырга хокуклы.

Фикер алышу йомгаклары буенча, гавами тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрен) хәл итү буенча тәкъдимнәрнең һәм тәкъдимнәрнең бердәм исемлегә төзелә, моңа гавами тыңлауларда катнашучылар төшергән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр керми.

5. Йомгаклау документын төзегәннән соң тәкъдим һәм тәкъдимнәр белән рәис катнашучыларны жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрен) хәл итүнең йомгаклау вариантын тавыш бирүгә куя. Гавами тыңлауларда карарлар кабул ителә тыңлауларда теркәлгән катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тыңлауларда катнашкан һәр кеше бер тавышка ия, ул жирле әһәмияттәге мәсьәләне тәкъдим иткән өчен тавыш бирә, аңа каршы яки тавыш бирүдән тыелып кала. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә. Беркетмәгә рәислек итүче һәм гавами тыңлаулар сәркатибе кул куя.

6. Гавами тыңлаулар беркетмәсе нигезендә, гавами тыңлаулар уздырган көннән алып эш көннәрендә исәпләнә торган 3 көн эчендә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә (6 нчы кушымта) төзелә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) ачык тыңлауларга чыгарыла торган сорау (сораулар);
- 2) гавами тыңлаулар уздыру инициаторы;
- 3) гавами тыңлауларны билгеләү турында хокукий акт датасы, номеры һәм исеме, шулай ук аны бастырып чыгару (халыкка житкерү) датасы;
- 4) гавами тыңлаулар уздыру датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) гавами тыңлаулар уздырган оештыру комитеты;
- 6) гавами тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгышка хокук алган затлар турында мәгълүмат;
- 7) гавами тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләне

(мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәрнең һәм тәкъдимнәрнең бердәм исемлеге, моңа гавами тыңлауларда катнашучылар төшергән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр керми;

8) жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты;

9) гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре.

7. Гавами тыңлауларның нәтижәләре турындагы бәяләмәгә оештыру комитеты рәисе һәм сәркатибе имза сала һәм шушы көннәрдә, гавами тыңлаулар уздырылган көннән алып 5 көн эчендә исәпләнә торган 5 көн эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

8. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә жирле үзидарәнең халык тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча карар кабул итү өчен җаваплы органы тарафыннан һичшиксез каралырга тиеш. Карау йомгаклары мәҗбүри тәртиптә гавами тыңлаулар инициаторларына, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә караган көннән алып эш көннәрендә саналган 5 көн эчендә бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән, муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар инициаторларына житкерелә.

9. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турындагы бәяләмә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, рекомендация характерында була.

4 нче бүлек. Муниципаль берәмлек уставы проекты буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру үзенчәлекләре, Уставка, жирле бюджет проектына һәм аның үтәләше турында хисап проектына үзгәрешләр кертү хакында Совет карары проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча

7 нче статья. Муниципаль берәмлек Уставы проектының гавами тыңлауларында карау үзенчәлекләре һәм Уставка үзгәрешләр кертү турында Совет карары проекты

1. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет уставы проекты "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда һәм Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карары проекты һәм аны кабул итү турындагы мәсьәлә Совет тарафыннан каралган көнгә кадәр 30 көн эчендә рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерергә) тиеш. Бер үк вакытта күрсәтелгән проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, гражданның аны тикшерүдә катнашу тәртибе, шулай ук проект буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында Совет карары бастырыла.

3. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карары проекты буенча гавами тыңлаулар проектны бастырып чыгарган (халыкка житкергән) көннән соң 7 календарь көннән дә иртәрәк булмаган вакытта уздырыла.

4. Муниципаль берәмлек Уставы проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган тарафыннан оештыру комитеты муниципаль берәмлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт Совет карары проекты буенча тапшырыла.

8 нче статья. Жирле бюджет проектының гавами тыңлауларында һәм аның үтәләше турындагы хисапны карау үзенчәлекләре

1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турында еллык хисап, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, башка федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Уставта, Бюджет корылышы һәм муниципаль берәмлектә бюджет процессы турында нигезләмәдә каралган

үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар уздыруны гамәлгә ашыручы орган булып оештыру комитеты тора.

Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карар муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан кабул ителә.

3. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карарлар, жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап аларны кабул иткәннән соң 10 көн эчендә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

4. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар, жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап жирле бюджет проекты басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң 7 календарь көннән дә алданрак үткәрелми (жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап).

9 нчы статья. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләне гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законда, **"Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында"** һәм "Татарстан Республикасында референдум турында" Татарстан Республикасы Законнарында, Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып оештырыла һәм уздырыла.

2. Әлеге мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карар Совет тарафыннан кабул ителә.

3. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган - оештыру комитеты.

Әлки муниципаль районының
Чиябаш авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 1 нче
кушымта

ГАРИЗА

Гавами тыңлауларны билгеләү.

Инициатив төркемдә _____ кеше, исемлек
кушымта итеп бирелә, _____ халык инициативасы буенча билгеләргә
тәкъдим итә
муниципаль берәмлектә түбәндәге сорау буенча гавами тыңлаулар:

_____ Гавами тыңлаулар уздыру кирәклеген нигезләү:

Кушымта (фактта тәкъдим ителгән документлар күрсәтелә):

- 1) муниципаль хокукый акт проекты (кертелгән очракта);
- 2) аңлатма язуы;
- 3) финанс-икътисадый нигезләү таләп итә торган хокукый актны гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар;
- 4) гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;
- 5) оештыру турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе гражданнарның инициатив төркеме;
- 6) озату хаты.

Вәкаләтле вәкил

гражданнарның инициатив төркеме _____
(имзасы)

Сәркәтип

гражданнарның инициатив төркеме _____
(имзасы)

Әлки муниципаль районының
Чиябаш авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 2 нче
кушымта

**ИНИЦИАТИВ ГРУППА
ӘГЪЗАЛАРЫ ЖЫЕЛМАСЫ**

т/б №	Фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм туган елы (18 яшендә - туу датасы һәм ае)	Яшәү урыны адресы (паспорт нигезендә)	Паспорт мәғлүматлары (шәхесне раслаучы документның сериясе, номеры, кем тарафыннан һәм кайчан бирелгән)	Шәхси имза

Вәкаләтле вәкил
гражданнарның инициатив төркеме _____
(имза) (Ф.И.О.)

Әлки муниципаль районының
Чиябаш авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 3 нче
кушымта

Гавами тыңлауларны язу бите

Сорау буенча: " _____

_____ "

Без, түбәндә язылучылар, ачык тыңлаулар үткәрүне хуплайбыз
муниципаль берәмлек халкы инициативасы түбәндәге сорау буенча:

" _____
_____ "

т/б №	Фамилия, исем, атасының исеме	18 яшь туган көне (өстәмә рәвештә туган көне һәм ае)	Яшәү урыны адресы (паспорт буенча)	Паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясе һәм номеры	Имзалар һәм аны кертү датасы (граждан үз кулы белән кертелә)

Имза кәгазен таныклайым:

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме,
_____ паспортның яисә документның сериясе, номеры һәм бирү датасы,
_____ исемен күрсәтеп, гражданның паспортын алмаштыручы
_____ яисә аны биргән органның коды, яшәү урынының адресы,
_____ имзалар жыйган, аның имзасы һәм аны кую датасы)

Вәкаләтле вәкил
гражданның инициатив төркеме _____
(имза) (Ф.И.О.)

Әлки муниципаль районының
Чиябаш авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 4 нче
кушымта

БЕРКЕТМӘ
Гавами тыңлауларны язу битен тикшерү

Сорау буенча: " _____

_____":
Муниципаль берәмлек советында бирелгән саннар
гавами тыңлаулар үткөрү инициативасын хуплаучы гражданныр имзалары
_____:

Сайлаучылар имзалары тикшерелде _____, шулардан түбәндәгеләр
танылды:
гамәлгә яраксыз _____ түбәндәге сәбәпләр буенча:

_____;

_____

Гамәлгә яраксыз имзалар саны - _____.

Фактлардан чыгып Жирлекнең төкәдим ителгән гомуми саны;
дәрәс имзаларны тәшкил итә _____.

Эш төркеме житәкчесе _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

Эш төркеме әгъзалары _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

_____ (имзасы) _____ (Ф.И.О.)

_____ (дата, вакыт)

Вәкаләтле вәкил
гражданнырның инициатив төркеме _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

Сәркәтип
гражданнырның инициатив төркеме _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

Әлки муниципаль районының
Чиябаш авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 5 нче
кушымта

БЕРКЕТМӘ
Гавами тыңлаулар

" ____ " _____ 20 ____ №

Халык алдында тыңлаулар түбәндәге инициатива буенча:

_____ билгеләнгән
(муниципаль хокукый акт)

_____ (муниципаль хокукый акт исеме)
басылып чыккан (халыкка житкерелгән):

_____ түбәндәге адрес буенча үткәрелгән:

_____ (үткәрелү датасы)

Оештыру комитеты:

Катнаштылар:

Вәкаләтле вәкил: _____

Сәркатип:

_____ Экспертлар:

_____ гавами тыңлауларда катнашучылар: (теркәлгән катнашучылар саны)

_____ Гавами тыңлауларда чыгыш ясаучы катнашучылар:

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Тыңладылар:

1.

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

2.

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Кертелгән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр саны _____ телдән _____ һәм язма
формасы, шул исәптән:

т/б №	Рекомендациялар һәм тәкъдимнәр	Гариза бирүче

гавами тыңлаулар рәйсе _____

(имзасы)

(Ф.И.А.)

Гавами тыңлаулар сәркатибе

, _____
(имзасы) (Ф.И.А.)

Әлки муниципаль районының
Чиябаш авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 6 нчы
кушымта

Гавами тыңлауларның йомгаклау нәтижәсе турында

" ___ " _____ 20 _____

Халык алдында тыңлаулар түбәндәге инициатива буенча:

_____

билгеләнгән

_____

(муниципаль хокукый акт)

_____

(муниципаль хокукый акт исеме)

басылган (халыкка житкерелгән): _____

адресы буенча үткәрелде:

_____

(үткәрелү датасы)

Халык тыңлауларына чыгарыла торган сорау (сораулар)

_____

Гавами тыңлаулар үткөрү инициаторы _____

гавами тыңлаулар уздыру датасы, вакыты һәм урыны

_____

Халык алдында тыңлаулар уздырган оештыру комитеты

_____

Катнашучылар турында ачык тыңлаулар буенча мәғлүмат, шул исәптән
чыгышка хокук алган _____

Бердәм тәкъдимнәр исемлеге һәм мәсьәләне хәл итү буенча тәкъдимнәр
Халык тыңлауларына чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләр:

Фикер алышуга чыгарылган мәсьәләләр		Экспертларның һәм катнашучыларның тәкъдимнәре һәм киңәшләре		Тәкъдимнәр (тәкъдимнәр) кертелгән (хупланган)	Искәrmә
т/б №	сорау формулировкасы яисә проектның исеме	т/б №	Текст жөмлөләр	Фамилиясе, исеме, атасының исеме эксперт катнашучы)	
1		1.1.			
		1.2.			
2		2.1.			
		2.2.			

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты:

_____

Гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре:

риза _____ (кеше)

каршы _____ (кеше)

тыелып калдылар_____ (кеше).

Оештыру комитеты рәйсе _____

Оештыру комитеты сәркатибе _____